

**ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ -
ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ**

Χρόνος μετοχής	Χρονική σχέση με ρήμα πρότασης	Χρόνος ρήματος αναλυμένης δευτερεύουσας πρότασης
ενεστώτας	σύγχρονο	ενεστώτας (ρήμα εξάρτησης αρκτικού χρόνου) παρατατικός (ρήμα εξάρτησης ιστορικού χρόνου)
παρακείμενος	προτερόχρονο	παρακείμενος (ρήμα εξάρτησης αρκτικού χρόνου) υπερσυντέλικος ή παρακείμενος (ρήμα εξάρτησης ιστορικού χρόνου)
μέλλοντας	υστερόχρονο	ενεστώτας ενεργ. περ. συζυγίας (ρήμα εξάρτησης αρκτικού χρόνου) παρατατικός ενεργ. περ. συζυγίας (ρήμα εξάρτησης ιστορικού χρόνου)

Αναλυτικότερα:

1. Επιθετική μετοχή:

εισαγωγή: **qui, quae, quod** σε ονομαστική πτώση (σε γένος και αριθμό, ανάλογα με το υποκείμενο της μετοχής) ως υποκείμενο της πρότασης.

εκφορά: **οριστική** έγκλιση

2. Αιτιολογική μετοχή:

εισαγωγή: **quod**, (**quia**) για αντικειμενική και υποκειμενική αιτιολογία

cum για αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας

εκφορά: **οριστική** έγκλιση (αντικειμενική αιτιολογία)

υποτακτική έγκλιση (υποκειμενική αιτιολογία/ αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Προσοχή! Μοναδικό παράδειγμα υστερόχρονου: dum obvia turba quasi moriturum eum miseratur (delatus est): δηλώνει υστερόχρονο στο παρελθόν και το *Βιβλίο του Καθηγητή* τη χαρακτηρίζει υποκειμενικής αιτιολογίας. Αναλύεται: **quod is moriturus esset**.

- Δεν παραλείπω το **υποκείμενο** της πρότασης.

3. Χρονική μετοχή

Όλες οι χρονικές μετοχές των κειμένων εξαρτώνται από ρήμα ιστορικού χρόνου, άρα γίνεται χρήση και του cum του ιστορικού-διηγηματικού.

[Στην περίπτωση quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem, (44) η μετοχή θεωρείται ότι εξαρτάται μόνο από το απαρέμφατο του παρακειμένου, που λειτουργεί ως ιστορικός χρόνος.]

εισαγωγή: α) σύγχρονο: **dum, cum**

β) προτερόχρονο: **postquam/ ut** (ubi, simul), **cum**

εκφορά: α) σύγχρονο: **dum + οριστική ενεστώτα** (όλες οι χρονικές μετοχές ενεστώτα των προς εξέταση κειμένων δηλώνουν *συνεχιζόμενη πράξη* στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει το ρήμα της πρότασης)

cum + υποτακτική παρατατικού

β) προτερόχρονο: **postquam/ ut** (ubi, simul) + **οριστική παρακειμένου** (υπερσυντελικού)

cum + υποτακτική υπερσυντελικού

Προσοχή!₁: Ενώ γενικά αναλύω μια μετοχή σε πρόταση χωρίς να πειράξω τη σύνταξη ή τη φωνή, στις περιπτώσεις των ιδιαζουσών/νόθων αφαιρετικών απόλυτων χρονικών μετοχών (21, 29, 34) τρέπω τη σύνταξη σε ενεργητική, όπως και μεταφράζω.

Προσοχή!₂: Το ίδιο συμβαίνει και στη συνημμένη μετοχή (20) extractum imperatorem eum salutavit. Αναλύεται: **postquam/ut miles extraxit /extraxerat eum, cum miles extraxisset eum** και λιγότερο σωστή θεωρείται η ανάλυση **postquam/ut is extractus est/erat, cum is extractus esset**.

- Δεν παραλείπω το **υποκείμενο** της πρότασης.

4. Εναντιωματική μετοχή

εισαγωγή: etsi

εκφορά: οριστική έγκλιση

- Δεν παραλείπω το **υποκείμενο** της πρότασης.

5. Υποθετική μετοχή

Η μόνη υποθετική μετοχή που συναντούμε στα κείμενα βρίσκεται σε πλάγιο λόγο (αφού βρίσκεται σε δευτερεύουσα βουλητική πρόταση): ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur (45).

εισαγωγή: si

εκφορά: υποτακτική παρακειμένου (υποτακτική γιατί είμαστε σε πλάγιο λόγο και παρακείμενος γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν), με άλλα λόγια: **si intercepta sit epistula**

Σημείωση₁: Η κατηγορηματική μετοχή (στα κείμενα 20 & 36) δεν αναλύεται στη λατινική σε δευτερεύουσα πρόταση.

Σημείωση₂: Η τροπική μετοχή, όπως και στα ελληνικά, δεν αναλύεται σε δευτερεύουσα πρόταση.

Παρατήρηση: Γενικά, δεν ξεχνώ ότι το υποκείμενο της μετοχής γίνεται υποκείμενο της πρότασης, που σχηματίζω, και ότι η πρότασή μου πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους όρους που εξαρτώνται από τη μετοχή που αναλύω.

Ημερομηνία τροποποίησης: 01/10/2018